

СТАНОВИЩЕ
върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор“ в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

Изготвил становището: доц. д-р Николина Невинова Грозева, катедра „Икономика“, ВСУ „Черноризец Храбър“, направление 3.8. Икономика въз основа на Заповед № 1148/ 18.12.2019г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Автор на дисертационния труд: Росен Илианов Колев

Тема на дисертационния труд: “Съвременни подходи при отчитането на разходите и калкулирането на себестойността в промишлеността”

I. Общо представяне на дисертационния труд.

Дисертационният труд се състои от 234 страници, които включват увод, три глави, заключение, библиография и 7 приложения. Библиографията обхваща литературни, нормативни и онлайн източници, общо 106 на брой, от които 70 бр. на кирилица (63 бр. източници на български език, 7 бр. на руски език) и 36 бр. на английски език.

В увода са дефинирани обектът и предметът на дисертационния труд. **Обект** на научното изследване са промишлените предприятия и разходите, които отчитат и калкулират при формиране на себестойността. **Предмет** на изследването са съвременните системи и методи за отчитането на разходите и калкулиране на себестойността. Ясно и обосновано са дефинирани и изследователската теза на автора, целта и задачите, които разработката решава. Представената в увода методология е коректно реализирана в хода на научното изследване.

Налице е логическа последователност между отделните части на дисертационния труд

В първа глава теоретично се изследва взаимовръзката между промишлените дейности и счетоводното отчитане на разходите и калкулиране на себестойността. Характеризирани са разходите като обект на отчитане и са изяснени организационните и методически аспекти на калкулирането и себестойността в промишлените предприятия. В резултат на проведеното изследване на научна литература и нормативна база, докторантът сполучливо формулира дефиниция за същността разходите и аргументирано предлага критерии за тяхната класификация в

промишлените предприятия. По отношение на себестойността и калкулирането като счетоводен способ също са изведени авторски определения.

Втора глава има теоретико – приложен характер и разглежда възможностите за усъвършенстване на счетоводното отчитане на разходите в промишлеността. Формулирани са предложения за адекватното им класифициране за целите на организацията на текущото счетоводно отчитане, приложимо в промишлените предприятия. Високо следва да се оцени направеният от докторанта задълбочен анализ на отчитането на квотите за емисии на парникови газове като сравнително нов отчетен обект в счетоводната практика.

Третата глава има подчертано приложен характер. В нея се разглеждат възможностите за приложение на съвременните системи и методи за калкулиране на себестойността в промишлените предприятия.

В заключение са формулирани основни изводи и резултати от проведеното научно изследване.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

В увода докторантът е обосновал актуалността на избраната тема. Темата е значима тъй като промишлеността е отрасъл относително развит в България, като предприятията в него функционират в условия на нарастваща конкуренция, което води до развитие на нови и разрастване на съществуващи производства. Всички тези факти и обстоятелства обуславят необходимостта от адекватна организация на счетоводството в промишлените предприятия и изискват осъвременяване на подходите за калкулиране на себестойността на продукцията, за да могат да се задоволят информационните потребности на управлението в съвременните икономически условия. Считаю, че разработената тема би допринесла за повишаване на полезността на финансовата информация за разходите чрез обосноваване на нови системи и методи за калкулиране в практиката на промишлените предприятия.

Чрез правилното формулиране на изследователските задачи в дисертацията, докторантът е постигнал изпълнението на поставената цел, а именно въз основа на научно изследване на теоретични, организационно-методологични и практически аспекти на отчитането на разходите и калкулирането на себестойността да се аргументират и предложат съвременни подходи за тяхното усъвършенстване. Изследователската теза е аргументирано защитена. Всичко това е постигнато чрез приложението на подходящ научен инструментариум в хода на изследването.

Представеният дисертационен труд е стилово и смислово издържан, научно обоснован. Дисертацията е в обем, оптимален за изискванията към подобен вид научни трудове. Цитирането е коректно.

Авторефератът достоверно отразява съдържанието на дисертационния труд. Представен е списък от 4 научни публикации по темата на дисертацията в това число две статии, един доклад и една глава от научна монография.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

По моя преценка научните приноси са правилно формулирани от докторанта. По-значимите са:

а) приноси с теоретичен характер:

- На база задълбочен анализ на изследвания в българската и чуждестранната счетоводна литература и съществуващата нормативна уредба са изведени определения за понятията „разход“, „себестойност“ и „калкулиране“ с цел обхващане на специфичните им характеристики като отчетни категории.

- Извършено е изследване на промишлените дейности и тяхното влияние върху отчитането на разходите и калкулирането на себестойността. С допустимия научен инструментариум са изследвани и систематизирани класификационни признаци, въз основа на които са направени предложения за групиране на разходите в промишлените предприятия. Това обособяване е с цел информационното им обезпечаване, необходимо за тяхното управление.

б) приноси с приложен характер

- В рамките на извършеното анкетно проучване в практиката на предприятията от преработващата промишленост са аргументирани предложения за усъвършенстване на съществуващата организация на счетоводното отчитане на разходите.

- Предложени са подходи и теоретични и практико-приложни модели и варианти за счетоводно отчитане на разходите и за калкулиране на себестойност.

- На база проведеното емпирично изследване в предприятията от преработващата промишленост са разработени симулационни модели за прилагането на системите за отчитане на разходите и калкулиране на себестойността като: „Direct costing“, „Standard costing“, „Time-driven Activity-based costing“.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Към докторанта нямам допълнителни въпроси, тъй като считам, че дисертационният труд в достатъчна степен анализира формулирания в него научно-

изследователски проблем. Бих препоръчала на автора да разшири изследванията си в областта на оптимизиране на разходите и приходите в предприятията.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Представеният дисертационен труд „Съвременни подходи при отчитането на разходите и калкулирането на себестойността в промишлеността“ представлява самостоятелно, напълно завършено научно изследване и отговаря на критериите и изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане в СА „Д. А. Ценов“, поради което **изразявам своето положително становище** на докторант Росен Илианов Колев да бъде присъдена ОНС „доктор“ по професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“.

Дата: 31.01.2010г.

Изготвил становището:

(доц. д-р Николина Грозева)